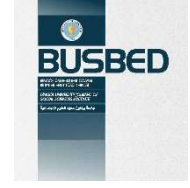

Makalenin Türü : Araştırma Makalesi
Geliş Tarihi : 15.11.2022
Kabul Tarihi : 11.01.2023

 <https://doi.org/10.29029/busbed.1204885>

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN AKILLI TELEFON VE İNTERNET KULLANIMLARININ MESLEKİ GELİŞİMLERİNE ETKİSİNİN İNCELENMESİ*

Feyzi KAYSİ¹, Emrah AYDEMİR², Sevinç GÜLSEÇEN³

ÖZ

Teknolojik cihazların günlük hayattaki kullanım alanları ve yoğunlukları artmaktadır. Bu bakımdan, söz konusu cihazların eğitim alanındaki etkileri de daha fazla görülmeye başlanmıştır. Mesleki eğitim uygulamalarını destekleyici nitelikteki uygulamalar ile öğrencilerin mesleki algıları ve becerileri geliştirilmeye çalışılmaktadır. Bu uygulamaların üniversite öğrencileri tarafından bilinmesi ve kullanılması da uygulamaların etkili olma düzeylerini arttırabilir. Bu çalışmanın amacı, üniversite öğrencilerinin akıllı telefon ve internet kullanımlarının mesleki gelişimlerine etkilerinin değerlendirilmesidir. Çalışma nitel araştırma desenine göre tasarlanmıştır. Durum çalışması deseninde tasarlanan çalışmada yarı-yapılandırılmış görüşme formu ile veriler toplanmıştır. Katılımcıların belirlenmesi aşamasında, amaçlı örnekleme türlerinden ölçüt örnekleme dikkate alınmıştır. Sekiz katılımcı ile yapılan yüz-yüze görüşmeler ile çalışma verileri elde edilmiştir. Görüşmelerde katılımcı izinleri doğrultusunda ses kayıtları alınmıştır. Ses kayıtlarının transkripsiyon sonrası, elde edilen veriler içerik analizine tabi tutulmuştur. Çalışmanın bulguları arasında Araştırma Yapma, Akıllı Telefon ve İnternet Kullanımı ile Mesleki Gelişim temaları ortaya çıkarılmıştır. Çalışmada, akıllı telefon ve internet kullanımının öğrencilerin mesleki gelişimlerini olumlu şekilde etkilediği anlaşılmaktadır. Bu kapsamda akıllı telefon ve mobil internetin merak edilen konuya veya yaşanan bir soruna yönelik anında araştırma yapma imkânı tanınması öne çıkmaktadır. İnternet üzerinden görevlerin takip edilmesi, mesleki amaçlı videoların izlenmesi ve makalelere erişilmesi de bu araçların önemli avantajları olarak belirlenmiştir. Bunlarla birlikte kontrolsüz bir kullanım durumunda ise, derslerdeki beceri kazanımını olumsuz şekilde etkilediği ifade edilmiştir. Bu olumsuz durumlar derse odaklanamama, dikkat dağınıklığı ve akıllı telefon bağımlılığı olarak dile getirilmiştir. Çalışmanın önerileri arasında, öğrencilerin mesleki becerilerini arttırmak amacıyla daha fazla mesleki uygulamanın üretilmesi gerektiği ifade edilmiştir. Ayrıca öğretim elemanlarının, öğrencilerin akıllı telefon ve internet kullanım verimliliğini arttırmak amacıyla mesleki uygulama ve internet sitelerine yönelik liste oluşturmaları sağlanabilir.

Anahtar Kelimeler: Mesleki gelişim, Mesleki gelişimin arttırılması, Akıllı telefon, Mobil internet, Mobil teknoloji.

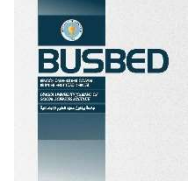
* Bu çalışmanın özeti *Future-Learning 2020*'de sunulmuştur.

¹ Dr. Öğr. Üyesi, İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, Teknik Bilimler MYO, fkaysi@iuc.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0001-6681-4574>

² Doç. Dr., Sakarya Üniversitesi, İşletme Fakültesi, emrahaydemir@sakarya.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0002-8380-7891>

³ Prof. Dr., İstanbul Üniversitesi, Enformatik, gulsecen@istanbul.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0001-8537-7111>

Article Type : Research Article
Date Received : 15.11.2022
Date Accepted : 11.01.2023

<https://doi.org/10.29029/busbed.1204885>

INVESTIGATION OF THE EFFECTS OF UNIVERSITY STUDENTS' SMART PHONE AND INTERNET USE ON THEIR PROFESSIONAL DEVELOPMENT

Feyzi KAYSİ¹, Emrah AYDEMİR², Sevinç GÜLSEÇEN³

ABSTRACT

The usage areas and intensities of technological devices in daily life are increasing. In this regard, the effects of these devices in the field of education have started to be seen more. With the practices that support professional education practices, students' professional perceptions and skills are tried to be developed. Knowing and implementing these studies by university students can also increase the effectiveness of these practices. The aim of this study is to evaluate the effects of university students' smartphone and internet use on their professional development. In this context, study was carried out with qualitative techniques. The study designed in a case study pattern, data was collected through a semi-structured interview form. The data obtained were carried out by face-to-face interview method and voice recordings were taken during the interviews in line with the participants' permissions. After the transcripts of the voice recordings, the data obtained were subjected to content analysis. Among the findings of the study, Research, Smart Phone and Internet Usage, and Professional Development themes were revealed. In the study, it is understood that the use of smartphones and the internet positively affects the professional development of students. In this context, it is prominent that the smartphone and mobile internet give the opportunity to make instant research on the subject or a problem. Via the internet, watching videos for professional purposes and accessing articles have been identified as important advantages of these tools. However, in case of uncontrolled usage, it was stated that it negatively affected the skill acquisition in the lessons. These negative situations were expressed as being unable to focusing for courses, distraction and smartphone addiction. Among the suggestions of the study, it was stated that more professional practices should be produced to increase the professional skills of students. In addition, faculty members can be provided lists to students for professional practices and websites to increase students' smartphone and internet usage efficiency.

Keywords: Professional development, Increasing professional development, Smartphone, Mobile internet, Mobile technology.

¹ Assist. Prof. Dr., Istanbul University-Cerrahpasa, Vocational School of Technical Sciences, fkaysi@iuc.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0001-6681-4574>

² Assoc. Prof. Dr., Sakarya University, Faculty of Business Administration, emrahaydemir@sakarya.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0002-8380-7891>

³ Prof. Dr., Istanbul University, Informatics, gulsecen@istanbul.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0001-8537-7111>

1. GİRİŞ

Günümüzde teknolojik cihazlardaki gelişme ve değişimler, insan hayatına her geçen gün daha fazla etki etmeye başlamıştır. Günlük yaşamdaki teknolojik cihaz kullanım oranının artması eğitim alanında bir dijital dönüşüm beklentisine neden olmuştur (Taşkiran, 2017). Bu cihazların üniversite öğrencileri arasında kullanımı dünya çapında hızla artmakta ve gençlerin yaşamlarının önemli bir parçası haline geldiği görülmektedir (Isha & Sharma, 2018). Bu gelişmenin en önemli nedeni akıllı telefonların sayılarının ve kullanım oranlarının artmış olması görülebilir. Kullanım oranının artmasındaki en önemli sebepler arasında uygulama çeşitliliği ve internet bağlantıları da ifade edilebilir. Aynı zamanda üniversite öğrencilerinin mobil internet araçlarına sahip olması da artmaktadır (Dahlstrom vd., 2012). Bu durum da bireylerin mobil cihazlarla olan etkinlik düzeylerini arttırmaktadır. Üniversite kampüslerinde görüldüğü üzere akıllı telefonlar üniversite öğrencilerinin sürekli bir arkadaşı haline gelmiştir (Reese Bomhold, 2013). Üniversite kampüsü içinde veya dışındaki sürekli kullanımın, üniversite öğrencilerinin hayatlarındaki etkileri daha açık bir şekilde görülebilmektedir.

Teknolojinin gelişimi ile, zamanla bir bilgisayarın küçülerek ve gelişerek bir elde taşınması durumuna erişen akıllı telefonlar, içerisinde birçok bilginin taşınmasına olanak sağlamıştır. Akıllı telefon olarak adlandırılan bu cihazların kullanımı dünyada günden güne artmaktadır. Akıllı telefon kullanan bireyler arasında ise üniversite öğrencileri geniş bir gruba oluşturmaktadır (Uzgüren vd., 2013). Akıllı telefonları öğrenciler tarafından çok amaçlı kullanıldığı için öğrencilerin hayatının merkezinde yer almaktadır (Deshpande, 2015). Bununla birlikte, eğitim alanı için geliştirilen mobil uygulamalar da öğrenciler tarafından kullanılmaktadır. Bu uygulamalar öğrenciler tarafından; eğlenceli öğrenme ortamı sunma, öğrenme süreçlerini dikkat çekici ve etkileyici kılma ve ders başarısına olumlu katkı sunma özelliği barındırdığı belirtilmektedir (Durak & Yılmaz, 2019). Bu tür uygulamalar aracılığıyla, öğrencilerin akıllı telefon kullanım amaçları öğrenme süreçlerine doğru yönlendirilebilir. Böylece, teknolojik cihazların öğrenmeyi destekleyici birer araç olarak kullanımları sağlanabilir.

Akıllı telefonlar sahip oldukları özellikler ile insanların yaşamını kolaylaştırmakla birlikte bu cihazlara yönelik bağımlılığı da tetikleyebilmektedir (Günel & Pekçetin, 2019). Bağımlılık maddeye ya da davranışa karşı gelişebilmektedir ve akıllı telefon bağımlılığı, bağımlılığın davranışsal kategorisi altında yer almaktadır (Kwon vd., 2013). Akıllı telefon bağımlılığının bireyler üzerinde yol açtığı olumsuz etkiler arasında yalnızlık ve utangaçlık gibi sosyal ve psikolojik problemler bulunmaktadır (Aktaş & Yılmaz, 2017). Kaysı'nın (2016) çalışmasında, daha küçük yaş grubunda olan üniversite öğrencilerinin daha büyük yaş grubundaki öğrencilere göre telefon kullanımlarının yüksek olduğu belirlenmiştir. Bu sonuçlarla birlikte, yeni nesil olarak ifade edilebilecek ve günümüzde üniversite öğrenimleri devam eden bireylerde akıllı telefona yönelik bağımlılığın daha fazla olabileceği ifade edilebilir. Erdem vd. (2017)'nin de çalışmasında ifade ettiği gibi üniversite öğrencilerinin yüksek bağımlılık düzeyine sahip olması yakın gelecekte iş hayatına atılacak öğrenciler için iş ortamında birçok probleme neden olabilir. Bu tür sonuçlar, mezunların iş ortamına uyumunda ve mesleğini icra etmesinde karşılaşabileceği olası olumsuz durumları ortaya çıkarabilir.

Akıllı telefonların mobil öğrenmede kullanılması ile daha iyi öğrenme ortamları için alternatif veya destekleyici nitelik ortaya çıkabilir (Kim & Park, 2019). Bununla birlikte, zamanla kontrolsüz kullanıma bağlı olumsuzluklar da yaşanabilmektedir. Akıllı telefonların yüksek düzeyde kullanımı bir bağımlılığa yol açabilir. Bu bağımlılık sonucunda, akıllı telefonların sürekli kontrol edilme ihtiyacı hissetmesi, bir şeyleri kaçırmış hissine kapılması ve yüksek düzeyde sosyal medya kullanımına neden olması gibi sonuçlar ortaya çıkabilmektedir (Li vd., 2022). Yüksek düzeyde akıllı telefon kullanımı, sosyal medya kullanımına yönelik bağımlılık ile de ilişkilendirilmiştir (Barnes vd., 2019; Cha & Seo, 2018; Haug vd., 2015). Bu bakımdan, akıllı telefon kullanımının öğrenme süreçleri ve bireysel gelişime olumlu katkı sunacak şekilde yönlendirilmesi ihtiyacı ortaya çıkmaktadır. Bu çerçevede, eğitim teknolojisi tasarımcıları, teknolojiyi kullanırken kullanıcıların zevk alma duygusunu artırma yoluna giderse, üniversite öğrencileri öğrenme için teknolojiyi kullanmaya daha istekli hale gelebilirler (Huang vd., 2022; Moreno vd., 2017). Ayrıca, öğrencilerin ihtiyaçları dikkate alınarak tasarım, planlama ve uygulamanın yapılması sağlanmalıdır (Kacetyl & Klímová, 2019).

Akıllı telefon uygulamalarının sunulduğu mağazalardaki eğitim alanıyla ilgili uygulama sayısı ve çeşitliliği zamanla artmaktadır. Bu alandaki kullanımın temel amacı, öğrenmeyi destekleyici materyal sağlamak ve öğrenenlerin deneyimlerini arttırmaktır. Mobil öğrenmenin akıllı telefonla desteklenmesi halinde, öğrencilerin bilgi, beceri, performansın sergilenmesi ve öğrenme tutumları üzerinde önemli ölçüde olumlu etkileri ortaya çıkabilmektedir (Kim & Park, 2019). Temel becerilerin kazanılması esnasında nispeten daha basit ve tekrarlayan eğitim öğeleri için akıllı telefon uygulamaları kullanılabilir. Bu uygulamalar sayesinde öğrenenlerin herhangi bir süreci istediği kadar tekrar edebilmesi imkânı oluşabilmektedir. Öğrenenlerin zamanla daha başarılı sonuçlar elde etmesi motivasyonlarına ve mesleki ilgilerine etki edebilir. Bu tür öğeler, öğrencilerin motivasyon ve ilgilerini arttırması açısından mobil öğrenmenin özelliklerini yansıtır (Strandell-Laine vd., 2015). Akıllı telefon bağımlılığı öğrencilerin akademik başarıları ve öğrenmeleri için gerekli olan beceri ve bilişsel yeteneklerin olumsuz etkilenmesine neden olmaktadır (Sunday vd., 2021; Kaysı vd., 2021a; Kaysı vd., 2021b). Bu nedenle, akıllı telefon

kullanımı süresi ve amacına uygun uygulama seçimine dikkat edilmelidir. Diğer bir ifadeyle uygun uygulamalar ile bireysel beceri kazanımı sağlanabilir (Namai, 2020). Benzer şekilde, öğrenenlerin düzeyine uygun uygulamalar sayesinde, dil becerisi kazanma açısından büyük bir fırsat ortaya çıkabilir (Kacetyl & Klímová, 2019).

Öğrenciler akıllı telefon ve internet kullanımını ile gündelik yaşamlarını ihmal edecek kadar aşırı zaman harcadıklarında, akademik performanslarında düşüş yaşama eğilimi ortaya çıkmaktadır (Sunday vd., 2021). Bu durum göz önüne alındığında, derslerde aktif katılım ve minimum düzeyde akıllı telefon kullanımı, öğrencilerin öğrenmesi ve akademik performansı için faydalı olabilir. İnternet ve akıllı telefonların yoğun şekilde kullanımları, akademik performansı düşürmekte ve akademik üretkenliği azaltmaktadır (Cao & Sun, 2018; Upadhyaya & Acharya, 2020; Yao & Wang, 2022).

Akıllı telefon uygulamaları öğrenmenin vazgeçilmez bir parçası haline gelmiştir (Gangaiamaran & Pasupathi, 2017). Akıllı telefonlar üniversite öğrencileri tarafından öğrenme, iletişim ve eğlence araçları olarak yoğun bir şekilde kullanılmaktadır (Zhang, 2021). Dijital bilgileri fiziksel nesnelere birleştirmek, öğrencilerin teknolojiyi sınıfta kullanmalarına olanak tanıyan eğitimde gelecekteki eğilimdir (Huang vd., 2012). Üniversite öğrencileri, öğrenmeyi desteklemek ve arttırmak amacıyla akıllı telefon kullanmaktadır (Nand vd., 2020). Bu kullanım yöntemi ile öğrencilerin akademik performansları artmaktadır (Leung & Liang, 2019). Öğrenciler kendi amaçları ve ilgi alanları için birbirleriyle kolayca bağlantı kurabilme gibi nedenlerle akademik öğrenme amacıyla akıllı telefon kullanmaktadır (Vanden Abeele, 2016).

1.1. Araştırma Soruları

Üniversite öğrencilerinin akıllı telefon kullanım yoğunluklarının artması, bu cihazlara yönelik kullanım amaçlarını da ortaya çıkarmaktadır. Öğrenciler, oyun oynama, sosyal medya hesaplarını takip etme, güncel haberlere ulaşma veya mesleki gelişim amacıyla bu cihazları kullanılabilmektedir. Bu kullanım seçenekleri arasında, üniversite öğrencilerinin öğrenim gördükleri programa yönelik mesleki gelişimlerini destekleyecek nitelikteki kullanımları değerli görülmelidir. Çünkü bu sayede, daha fazla imkânla bireylerin mesleki gelişimleri desteklenebilir. Böylece üniversite öğrencilerinin bu cihazları kullanım amaçları bu kullanımın mesleki gelişimlerine olan etkileri belirlenebilir. Ayrıca üniversite öğrencilerin mobil cihaz ve internet kullanımları ile mesleki gelişimleri arasındaki ilişkiler de ortaya çıkarılabilir. Bu çalışmanın amacı, üniversite öğrencilerinin akıllı telefon ve internet kullanımlarının mesleki gelişimlerine etkilerinin değerlendirilmesidir.

Çalışmanın temel amacı, *üniversite öğrencilerinin akıllı telefonlarının mesleki gelişimlerine olan etkisinin ne olduğu?* sorusuna cevap aramaktır. Bununla birlikte bu çalışma kapsamında aşağıdaki sorulara da cevap aranmıştır.

- Üniversite öğrencilerinin akıllı telefon ve internet kullanım amaçları nelerdir?
- Üniversite öğrencilerinin akıllı telefon kullanım düzeyleri nelerdir?
- Üniversite öğrencilerinin akıllı telefon kullanımlarının mesleki gelişimlerine etkileri nelerdir?
- Akıllı telefon kullanımının bireysel gelişimlerine etkileri nelerdir?

2. YÖNTEM

Üniversite öğrencilerinin akıllı telefon ve internet kullanımlarının mesleki gelişimlerine etkilerinin incelendiği bu çalışmada nitel tekniklerle veriler toplanmış ve analiz edilmiştir. Nitel araştırma, araştırmacıların bir anahtar kavram çerçevesinde katılımcılara sorduğu kapsamlı sorularla ayrıntılı görüşlerin elde edilmesi ve değerlendirilmesidir (Creswell, 2002). Durum çalışması deseninde gerçekleştirilen çalışmada yüz-yüze görüşme yöntemiyle katılımcılardan veriler toplanmıştır. Durum çalışması, olayları tanımlamak ve açıklamak amacıyla belirli bir olayın sistematik olarak araştırması şeklinde tanımlanmıştır (Bromley, 1990). Verilerin toplanması esnasında yapılan görüşmelerde yarı-yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır.

2.1. Katılımcılar

Araştırma sorularına en iyi şekilde yanıt verebilecek ve incelenen olgunun anlaşılmasını geliştirebilecek katılımcıların seçilmesine dikkat edilmelidir (Sargeant, 2012). Bu nedenle, çalışma tasarımı aşamasındaki en önemli görevlerden biri uygun katılımcıları belirlemektir. Katılımcıların belirlenmesi aşamasında, amaçlı örnekleme türlerinden ölçüt örnekleme dikkate alınmıştır. Bu çalışmada katılımcıların belirlenmesinde mesleki deneyim, öğrenim gördüğü alanla ilgili araştırma yapma, mesleki ilgileri ve teknoloji kullanım davranışları boyutları dikkate alınmıştır. Bu kapsamda potansiyel katılımcılara çalışma hakkında bilgi verilmiştir. Çalışmaya katılımın gönüllülük ilkesine göre olması gerektiği ve çalışmadaki verilerin sadece araştırmacılar tarafından görülebileceği kendilerine ifade edilmiştir. Ayrıca, katılımcıları veya öğrenim gördükleri üniversiteyi doğrudan veya dolaylı olarak gösterecek hiçbir ifadenin kullanılmayacağı da beyan edilmiştir. Katılımcı sayısının

belirlenmesinde, katılımcılarla yapılan görüşmelerden elde edilen verilerin doygunluğu dikkate alınmıştır. Çalışma süresince elde edilen verilerin doygunluğu çalışmanın geçerliliği açısından önem arz etmektedir (Creswell & Miller, 2000). Katılımcılardan alınan görüşmelerde elde edilen notlar dikkate alınarak sekiz katılımcı görüşü ile görüşmeler tamamlanmıştır.

2.2. Verilerin Toplanması

Araştırmacılar tarafından geliştirilen yarı-yapılandırılmış görüşme formu ile potansiyel katılımcılara ulaşılmıştır. Bu formların amacı, katılımcıların standart sorulara verdikleri cevapların ötesine geçmektir (Berg, 2012). Bu formda akıllı telefonların mesleki gelişime etkileri, bireysel katkıları ve neden oldukları olumsuz boyutlar incelenmiştir. Katılımcıların belirledikleri gün, saat ve yerde katılımcılarla yüz-yüze görüşmeler yapılmıştır. Görüşmelere başlamadan önce, katılımcılara istedikleri zaman görüşmeyi sonlandırabilecekleri ve istemedikleri hiçbir soruya cevap vermek zorunda olmadıkları açıkça belirtilmiştir. Görüşmelerde katılımcı izinleri doğrultusunda ses kayıt cihazı ile görüşmeler kaydedilmiştir. Görüşmelere ait ses kayıtları sadece araştırmacıların erişebildiği dijital bir ortama aktarılmıştır. Katılımcılarla yapılan görüşmelerde sekizinci katılımcı sonrasında yinelenen verilerin yoğunluğunun arttığı görülmüştür. Yeni katılımcılarla yapılan görüşmeler sonrasında elde edilen verilerden yeni tema veya koda ulaşamayacağı belirlendikten sonra veri toplama aşaması sona erdirilmiştir. Bu nedenle çalışmada sekiz katılımcı görüşü bulunmaktadır.

2.3. Veri Toplama Aracı

Katılımcılarla yapılan yüz-yüze görüşmelerde, yarı-yapılandırılmış görüşme formu ile verilerin toplanması amaçlanmıştır. Patton (1987) görüşme yöntemini, olayların bireylerin bakış açılarıyla anlaşılması ve kavranması şeklinde ifade etmiştir. Formun oluşturulması esnasında, alan yazındaki çalışmalar ile, araştırmacıların sahadaki deneyimlerinden de faydalanılmıştır. Bu çerçevede, potansiyel görüşme soruları oluşturulmuş ve eğitim programları alanındaki bir uzmandan görüş alınmıştır. Formun uygulanmaya başlamasından önce, iki potansiyel katılımcı ile pilot görüşme yapılmıştır. Pilot uygulama ile araştırmaya daha fazla odaklanarak, araştırma sorularının genişletilmesi veya daraltılması sağlanabilir (Denzin & Lincoln, 1998). Bu görüşme ile soruların anlaşılabilirliği, verilerin toplanmasında katılımcının verdiği yanıtların niteliği ve formun boyutlarının yeterliliği göz önünde bulundurulmuştur. Yapılan pilot görüşmeler sonrasında, yarı-yapılandırılmış görüşme formunun olduğu gibi kullanılmasına karar verilmiştir. Yarı yapılandırılmış görüşme formu (1) üniversite öğrencilerinin akıllı telefon kullanım amaçları, (2) mesleki ve bireysel gelişimlerine etkileri ve (3) kullanılan mesleki uygulamalar boyutlarını kapsamaktadır.

2.4. Verilerin Analizi

Çalışma süresince katılımcılar ile yapılan yüz-yüze görüşmelere yönelik tüm ses kayıtları transkript edilmiştir. Ses kayıtlarının tamamı ile elde edilen transkriptler karşılaştırılmıştır. Bu sayede olası kayıp verinin önüne geçmek amaçlanmıştır. Son haline karar verilen veriler üzerinden veri analiz çalışmaları yürütülmüştür. Yapılan bu analizler neticesinde, çalışmayı en iyi şekilde ifade edebilecek kodlar ve temalar ortaya çıkarılmıştır. Nitel analizin amacı, incelenen olgunun anlaşılmasını kolaylaştırmak için verileri ve ortaya çıkan temaları yorumlamaktır (Patton, 2002). Bazı katılımcı ifadeleri, ilgili temaya ve koda uygun olacak ve destekleyecek şekilde çalışma içerisine doğrudan alıntı şeklinde eklenmiştir. Görüşmeciler kendi çıkarlarını dayatmadan, katılımcıların ifade etmiş oldukları deneyimlerini çalışmada sunması gereklidir (Seidman, 1998).

3. BULGULAR

Üniversite öğrencilerinin akıllı telefon ve internet kullanımları ile mesleki gelişimleri arasındaki ilişkinin incelenmesi amacıyla gerçekleştirilen çalışmada, elde edilen temalar bu başlıkta verilmiştir. Bu kapsamda katılımcı ifadeleri üzerinden yapılan analizlerde, (1) *Araştırma Yapma*, (2) *Akıllı Telefon ve İnternet Kullanımı* ile (3) *Mesleki Gelişim* temaları öne çıkmıştır.

3.1. Araştırma Yapma Teması

AS1: Üniversite öğrencilerinin akıllı telefon ve internet kullanım amaçları nelerdir?

AS4: Akıllı telefon kullanımının bireysel gelişimlerine etkileri nelerdir?

Tema kapsamında birinci ve dördüncü araştırma sorularına yönelik veriler elde edilmiştir. Elde edilen bu veriler “Merak giderme, Yenilikleri takip etme, Araştırma imkânı, Daha fazla bilgi erişimi ve Gelişmeleri takip etme” kodları üzerinden değerlendirilmiştir. Katılımcı ifadeleri incelendiğinde, akıllı telefon ve mobil internetin mesleki amaçlı araştırma yapmalarına imkân tanıdığına yönelik bulgulara ulaşılmıştır. Bu kapsamda katılımcıların akıllı telefonlar aracılığıyla merak ettikleri veya araştırmak istedikleri konu hakkında anında erişim imkânı bulabildikleri

ifade edilmiştir. Bu araştırma konularının mesleki uygulama ve kavramlara yönelik olduğu dile getirilmiştir. Araştırma süresince alandaki makalelerin okunması, sektördeki gelişmelerin takip edilmesi ve mesleki uygulamalara yönelik daha fazla örneğin görülmesi gibi avantajlar belirtilmiştir. Son olarak, meslekle ilgili gelişmeleri takip etmek veya bu alandaki haberlere ulaşmak amacıyla mobil internetin etkin bir şekilde kullanıldığı anlaşılmaktadır. Elde edilen bulgulara ek olarak, temayı destekleyecek şekilde bazı katılımcı ifadeleri doğrudan alıntı şeklinde aşağıda verilmiştir.

Merak ettiğim yahut araştırmam gereken bir konu olursa anlık erişim sağlıyor olması benim için önemli. Bu sayede zaman kaybetmeden hemen erişimimim oluyor ve aklımdaki sorunun cevabına ulaşıyorum...

Kendimi mesleki açıdan geliştirmek için araştırmalar yapıyorum. Mail takibi yapıyorum sektör gelişmelerini takip ediyorum. Yani araştırma ve haberdar olmada çok fayda sağlıyor.

Mesleki açıdan çok avantajı var araştırmalar yaparak, makaleler okuyarak ve pratik yaparak işimizle alakalı bir uzman kadar bilgili olabiliriz. Sadece kendi mesleki konularımız değil her konu için böyle olduğunu düşünüyorum.

Gelişmelere ve mesleğimle alakalı haberlere hiç uğraşmadan çok kolaylıkla erişebiliyorum.

Katılımcı ifadeleri doğrultusunda, akıllı telefon ve mobil internetin öğrencilerin mesleki araştırma yapma, melege yönelik gelişmeleri takip etme ve merak duydukları veya araştırmak istedikleri konularda bilgiye erişim sağlama gibi olumlu etkilerinin olduğu anlaşılmaktadır. Bu çerçevede merak edilen süreç ile ilgili bilgiye erişim ve bu bilginin kullanımına yönelik örnek uygulamaların izlenmesinin, katılımcıların mesleki gelişmelerine olumlu katkılarının olduğu düşünülmektedir.

3.2. Akıllı Telefon ve İnternet Kullanımı Teması

AS1: Üniversite öğrencilerinin akıllı telefon ve internet kullanım amaçları nelerdir?

AS2: Üniversite öğrencilerinin akıllı telefon kullanım düzeyleri nelerdir?

Katılımcı ifadelerinden elde edilen bulgular ile katılımcıların akıllı telefon ve internet kullanımları da incelenmiştir. Tema kapmasında birinci ve ikinci araştırma sorularına yönelik veriler elde edilmiştir. Elde edilen bu veriler “Bilgiye ulaşım, Derse odaklanamama, İletişim, Kolaylık Sağlama ve Bağımlılık” kodları üzerinden değerlendirilmiştir. Mobil cihazların en belirgin özellikleri arasında yer alan internetin sağladığı avantajlar, katılımcılar tarafından sıkça dile getirilmiştir. Bu bağlamda akıllı telefon ve internetin bilgiye erişimdeki önemi ifade edilmiştir. Bununla birlikte, önemli bir iletişim ihtiyacını giderdiği, dolayısıyla önemli bir iletişim aracı olduğu da belirtilmiştir. Ayrıca, akıllı telefonların bilgisayar yerine kullanılabilmesi ile ortaya çıkan avantajlar da dile getirilmiştir. Bu avantajlar arasında, masaüstü olan yazılımların taşınabilir düzeye gelmesindeki değişimler ifade edilmiştir. Son olarak, akıllı telefon ve internet kullanımında bağımlılık düzeyi olarak da ifade edilebilecek bir kullanım oranına yönelik olumsuzluklar dile getirilmiştir. Aşırı düzeyde akıllı telefon veya internet kullanımının derse odaklanmaya engel olduğu ve dolayısıyla derslere yönelik bazı olumsuzluklara neden olduğu belirtilmiştir. Bu olumsuzluklar arasında, dikkat dağınıklığı ve dersi takip etmekten uzaklaşma da ifade edilmiştir. Katılımcılar ayrıca bu kullanım yoğunluğunun önüne geçemediklerini de belirtmişlerdir. Temaya yönelik bazı katılımcı ifadeleri doğrudan alıntı şeklinde aşağıda verilmiştir.

Kendi mesleğimiz icabı yazdığımız kodları veya takıldığımız noktaları kolayca bulabiliyoruz. Abone olduğumuz online içeriklerle yeni yöntemleri hızlıca takip edebiliyoruz.

Çoğu zaman bilgisayar kullanarak yapabileceğim işleri (çeviri, eğitim ve kursları takip etmekte de kullandığım sosyal medya hesapları gibi) telefonda kolaylıkla halledebiliyorum. Bu sayede farklı bir cihaz kullanmama gerek kalmıyor.

*Telefonumu ve interneti uzun süreli kullanıyorum. Bu kullanımı şöyle ifade edebilirim; **Bağımlılık**, ben de bazen bakınıyorum. Bazen sebepsiz yere ekran ışığını yakıp söndürüyorum.*

Tamamen bir engel haline gelmiş bir durum çünkü dersi dinlese orada belki de çalışmamıza bile gerek kalmayacak ama buna engel olamıyoruz.

Katılımcılar akıllı telefonlarının taşınabilir olma özelliği ile hareket halindeyken işlerini devam ettirme ve sorun yaşadıkları konularda çözüm bulma amaçlı kullandıklarını ifade etmiştir. Bunun da kendilerine yardımcı olduğunu belirtmişlerdir. Bununla birlikte sık kullanıma bağlı olarak, zamanla bağımlılık düzeyindeki bir kullanım oranına eriştikleri ve akıllı telefon veya mobil interneti kullanma ihtiyacı hissettikleri de anlaşılmaktadır. Katılımcı ifadeleri dikkate alındığında, her ne kadar bu olumsuzluğun farkında oldukları anlaşılrsa da çoğu zaman sebepsiz ve gereksiz yere bu alışkanlıklarını tekrarladıkları anlaşılmaktadır.

3.3. Mesleki Gelişim Teması

AS3: Üniversite öğrencilerinin akıllı telefon kullanımlarının mesleki gelişimlerine etkileri nelerdir?

Çalışmanın amaçları arasında yer alan, akıllı telefon kullanımının üniversite öğrencilerinin mesleki gelişime olan etkisi bu tema çerçevesinde yer almıştır. Tema kapsamında üçüncü araştırma sorusuna yönelik veriler elde edilmiştir. Elde edilen bu veriler “Dersi cazip hale getirme, Süreçlerin takip edilmesi, Mesleki katkı, Mesleki ihtiyaç ve Sorun Çözme” kodları üzerinden değerlendirilmiştir. Akıllı telefon ve mobil internet kullanımı ve sağladığı avantajlar sayesinde mesleki derslerin olumlu şekilde desteklendiği dile getirilmiştir. Bu kapsamda, ders içeriklerini destekleyecek veya açıklayacak uygun videolardan da internet üzerinden faydalandığı ifade edilmiştir. Bu sayede daha geniş içeriklere ulaşıldığı ve bunun kendileri açısından çok faydalı olduğu anlaşılabilmektedir. Ayrıca mesleki gelişim açısından bir sürecin uygulanması aşamalarını takip etmeye imkân tanıyan uygulamaların kullanıldığı ifade edilmiştir. Bu uygulamaların mesleki süreçleri takip etmede ve uygulama esnasında faydalı olduğu da belirtilmiştir. Bu nedenle katılımcılar akıllı telefon ve internetin mesleki gelişimlerini destekleyen unsurlar olduğunu dile getirmişlerdir. Bu bakımdan, bu unsurların kullanımının mezuniyet sonrası iş hayatına yapması olumlu etkileri ve mesleki gelişim için bir ihtiyaç olarak görüldüğü anlaşılmaktadır. Temaya yönelik bazı katılımcı ifadeleri doğrudan alıntı şeklinde aşağıda verilmiştir.

Örneğin herhangi bir dersle ilgili yapılmasını istediğim bilgiyi veya uygulamayı bir tıkla bulabiliyorum. Veya internetteki bazı siteler sayesinde uygulama yapabiliyorum. Bu da bana o konu hakkında önceden bilgi sahibi olmamı ve gerekirse uygulayabilme imkânı sağlıyor.

...internetten dersle ilgili video izleyebiliyoruz, araştırabiliyoruz. Yani hiç bilmediğimiz konuyu bile sadece internetten öğrenebiliriz. Bu dersler sürekli güncelleniyor.

Şuan mesleğim için önemli olduğunu düşündüğüm bir aşamadayım. Mesleğimle ilgili süreçleri akıllı telefon üzerinden ve internet üzerinden tamamlayabiliyorum. Teknik sorunlardan dolayı programda sorun oluştuğunda bütün süreçler bekliyor.

Derslerimde anlamadığım kısımları öğrenmemde mesleki anlamda ise işimde kullanacağım ya da meraklı olduğum programları öğrenmemde büyük bir rol oynuyor.

İşimiz teknoloji üzerinden olduğu için artık teknolojinin ilk basamaklarından olan akıllı telefon kullanmak bu işi yapacak kişiler için mesleki bir zorunluluk haline geliyor. İşlerimizin çoğunu telefon üzerinden rahatça halledebiliyoruz.

Katılımcı ifadeleri doğrultusunda, akıllı telefon ve mobil internetin mesleki gelişimdeki olumlu etkileri görülebilmektedir. Bu etkiler arasında zengin ders içeriklerine erişim, uygulamaların videolar ile desteklenmesi ve görevlerin tamamlanması gibi olumlu sonuçlar yer almaktadır. Ayrıca, bu uygulamaların zamanla bir ihtiyaç halinde geleceği de anlaşılmaktadır.

4. SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Üniversite öğrencilerinin yoğunlaşan akıllı telefon ve internet kullanımlarının mesleki gelişimlerine etkilerinin incelendiği bu çalışmada dikkate değer sonuçlar elde edilmiştir. Çalışma sonuçlarına göre öğrencilerin akıllı telefon ve mobil interneti yoğun bir şekilde kullandıkları belirlenmiştir. Üniversite öğrencileri arasında mobil cihaz ve internet kullanım oranları hızla artmaktadır (Dahlstrom vd., 2012; Isha & Sharma, 2018). Öğrencilerin bu yoğun kullanımı esnasında mesleki gelişimlerini destekleyici uygulamaları tercih etmeleri ve bu çerçevede öğrenme deneyimlerini zenginleştirmeleri çalışmanın en önemli çıktıları arasında ifade edilebilir. Bu kullanım oranıyla birlikte, öğrencilerin telefonlarını günlük hayatta mutlaka kullanmak zorunda oldukları bir eşyaları olarak da gördükleri ifade edilebilir. Ayrıca günümüzde, akıllı telefonların üniversite öğrencilerinin hayatlarının merkezinde yer aldığı ve öğrencilerin bir arkadaşı haline geldiği de görülebilmektedir (Deshpande, 2015; Reese Bomhold, 2013). Yoğun kullanım düzeyinin olumlu kazanımlar elde edilecek şekilde yönlendirilmesi ile daha iyi öğrenme ortamları için alternatif veya destekleyici nitelikler ortaya çıkabilir (Kim & Park, 2019). Bu kullanım yöntemi ile öğrencilerin akademik performansları artmaktadır (Leung & Liang, 2019). Üniversite öğrencilerinin yoğun düzeydeki akıllı telefon kullanımlarının olumlu çıktılar elde edilebilecek şekilde yönlendirilmesi, olumlu kazanımların elde edilmesine imkân sağlayacaktır.

Akıllı telefon, mobil uygulamalar ve mobil internetin bireyler tarafından yoğun kullanımı bazı olumsuz durumların ortaya çıkmasına de neden olabilmektedir. Yoğun şekilde akıllı telefon kullanımı zamanla bu cihazlara yönelik bağımlılığı da tetikleyebilmektedir (Günel & Pekçetin, 2019). Çalışmada, akıllı telefon ve internet kullanımının zamanla bağımlılık düzeyinde davranışlara neden olduğu ve bu nedenle derslere odaklanmada olumsuz etkileri olduğu ortaya çıkmıştır. Bu sonuçlar, yakın gelecekte iş hayatına atılacak öğrenciler için iş ortamında birçok probleme neden olacaktır (Erdem vd., 2017). Aşırı düzeyde akıllı telefon kullanan bireylerin, kullanımlarını sınırlandırmada zorlandıkları belirlenmiştir. Bu nedenle firmalardaki işlerin takibinin yapılması ve süreçlere

odaklanmada sorunlar yaşanabilir. Bu sorunun çözülmesi amacıyla, öğrencilerin aşırı düzeydeki akıllı telefon ve internet kullanımlarının eğitim uygulamalarına yönlendirilmesi etkili olabilir. Bu sayede bazı olumlu sonuçlar elde edilebilir. Böylece akıllı telefon ve internetin mesleki ve bireysel gelişime katması beklenen olumlu çıktıları ortaya çıkarılabilir. Akıllı telefon uygulamaları sayesinde iki yönlü iletişim ve etkileşim sağlanabilmektedir (Yaman & Çakır, 2018). Eğitimi destekleyecek nitelikteki uygulamalar, öğrenme süreçlerini dikkat çekici ve etkileyici kılma ve ders başarısına olumlu katkı sunma özelliğini barındırmaktadır (Durak & Yılmaz, 2019). Bu sayede öğrencilerin dikkatleri mesleki uygulamalara çevrilebilir.

Çalışmada, katılımcıların akıllı telefon ve internet kullanımlarına yönelik olumlu sonuçlar da elde edilmiştir. Bu sonuçlar ile, akıllı telefon ve internet kullanımının katılımcıların mesleki gelişimlerini desteklediği yer almaktadır. Mobil cihazların eğitimi destekleyecek nitelikteki kullanımları sayesinde bireylerin öğrenmeleri üzerinde olumlu sonuçlar elde edilmiştir (Giunta vd., 2011; Çetinkaya & Akçay, 2013). Bu durumun başlıca sebepleri arasında mobil teknolojilerin bilgiye erişimde köklü değişikliklere sebep olmasının etkili olduğu ifade edilebilir. Akıllı telefon ve mobil internet bireylere her an ve her yerde çevrimiçi olabilmelerini sağlamaktadır (Alan & Eyuboğlu, 2012). Bu süreçlerde merak ettikleri veya araştırmak istedikleri konu hakkında anında erişime sahip oldukları ortaya çıkmıştır. Bu sayede akıllı telefon ve internet sayesinde kesintisiz bir iletişim sağlandığı ortaya çıkmaktadır. Bu süreçlerde akıllı telefonların taşınabilir ve küçük boyutlarda olmasının olumlu etkileri görülebilmektedir. Bu nedenle masaüstü veya taşınabilir nitelikteki bilgisayarlar yerine, bu cihazlar tercih edilmektedir. Mobil cihazlar kaynaklara ulaşmada kolaylık sağlamaktadır (Chen vd., 2008). Aynı zamanda bu cihazlar üniversite öğrencileri tarafından önemli bir öğrenme aracı olarak yoğun bir şekilde kullanılmaktadır (Zhang, 2021). Bu bakımdan öğrenmenin desteklenmesi ve artırılması amacıyla akıllı telefon kullanılmaktadırlar (Nand vd., 2020). Mesleki gelişim süreçlerinde, ders içeriklerini destekleyici nitelikteki video, işitsel ve görsel nesnelerin daha zengin öğrenme ortamının oluşmasında olumlu etkileri olduğu belirlenmiştir. Akıllı telefon uygulamaları eğlenceli öğrenme ortamı sunma, öğrenme süreçlerini dikkat çekici ve etkileyici kılma ve ders başarısına olumlu katkı sunma gibi olumlu etkileri barındırmaktadır (Durak & Yılmaz, 2019). Bu bakımdan, bu araçların kullanımının mesleki gelişim için, zamanla mesleki bir zorunluluk olabileceği ifade edilebilir.

Akıllı telefon tabanlı mobil öğrenme oranının arttığı ve artmaya devam edeceği düşünüldüğünde, bu çalışma mobil öğrenmenin etki büyüklüklerini hesaplaması açısından önemlidir. Akıllı telefonların öğrenme süreçlerinde uygun şekilde kullanımı ile öğrencilerin bilgi, beceri, performanslarını sergilemesi sağlanabilmektedir (Kim & Park, 2019). Özellikle akıllı telefonlar üzerinden mesleki uygulamaların kullanılması üniversite öğrencilerine farklı boyutlarda olumlu kazanımlar sağlayabilir. Bunlar arasında, sınıf içinde veya dışında öğrenme süreçlerinin zenginleştirilmesi ve sınıf dışında bu deneyimin devam ettirilmesi, mesleki gelişimin desteklenmesi ve öğrencilerin öz-kontrol mekanizmalarının oluşması veya desteklenmesi gibi sonuçlar görülebilir. Tüm bu süreçler ve olumlu kazanımlar, öğrencilerin mesleki gelişimlerine katkı sunabilir. Bu sayede mesleki ilgi ve motivasyon düzeyleri artırılabilir.

Çalışmanın önerileri arasında, öğrencilerin mesleki ilgilerini arttırmak amacıyla daha fazla mesleki uygulamanın kullanımının ön planda tutulması gerektiği ifade edilebilir. Bu çerçevede öğretim elemanlarının, öğrencilerin akıllı telefon ve internet kullanım verimliliğini arttırmak amacıyla mesleki uygulama ve internet sitelerine yönelik liste oluşturmaları sağlanabilir. Aynı zamanda, kullanımı esnasında öğrenenlerin zevk alma duygusunu arttıracak, ihtiyaçlarını dikkate alacak ve düzeylerine uygun olacak uygulamaların geliştirilmesi sağlanabilir. Geliştirilen bu uygulamalara yönelik geri bildirimlerle, öğrenme deneyimlerinin artırılması sağlanabilir. Son olarak, bağımlılık düzeyindeki kullanıma bağlı ortaya çıkan olumsuz durumların çözümü konusunda, uzmanlardan yardım alınması sağlanarak, mesleki eğitimdeki nitelik artırılabilir.

KAYNAKÇA

- Aktaş, H., & Yılmaz, N. (2017). Üniversite gençlerinin yalnızlık ve utangaçlık unsurları açısından akıllı telefon bağımlılığı. *IJSSER*, 3(1), 85-100.
- Alan, A. E., & Eyuboglu, E. (2012). Generation y consumers in Turkey: Are they really social media nerds or pretend to be? *11th international marketing trends congress* 19-21th. Venice-Italy.
- Barnes, S. J., Pressey, A. D., & Scornavacca, E. (2019). Mobile ubiquity: Understanding the relationship between cognitive absorption, smartphone addiction and social network services. *Computers in Human Behavior*, 90, 246–258.
- Berg, L. B., & Lune, H. (2012). *Qualitative research methods for social sciences (8th ed.)*. New Jersey: Pearson Education Inc.
- Bromley, D. B. (1990). Academic contributions to psychological counseling: A philosophy of science for the study of individual cases. *Counseling Psychology Quarterly* 3(3), 299–307.

- Cao, X., & Sun, J. (2018). Exploring the effect of overload on the discontinuous intention of social media users: An S-O-R perspective. *Computers in Human Behavior*, 81, 10–18. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2017.11.035>
- Cha, S. S., & Seo, B. K. (2018). Smartphone use and smartphone addiction in middle school students in Korea: Prevalence, social networking service, and game use. *Health Psychology Open*, 5(1), 2055102918755046.
- Chen, G. D., Chang, C. K., & Wang, C. Y. (2008). Ubiquitous learning website: Scaffold learners by mobile devices with information-aware techniques. *Computers & Education*, 50(1), 77-90.
- Creswell, J. W., & Miller, D. L. (2000). Determining validity in qualitative inquiry. *Theory into practice*, 39(3), 124-130.
- Creswell, J. W. (2002). *Educational research: Planning, conducting, and evaluating quantitative* (Vol. 7). Prentice Hall Upper Saddle River, NJ.
- Çetinkaya, H. H., & Akçay, M. (2013). Eğitim ortamlarında artırılmış gerçeklik uygulamaları. *Akademik Bilişim Kongresi*, Antalya, 11, 2015.
- Dahlstrom, E., Dziuban, C., & Walker, J. (2012). *ECAR study of undergraduate students and information technology 2012*. EDUCAUSE Center for Applied Research, Louisville, CO.
- Denzin, N., K., & Lincoln, Y., S. (1998). *Strategies of qualitative inquiry*. Thousand Oaks, CA: SAGE.
- Deshpande, A. (2015). Mobile addiction and associated factors amongst youth. *Indian Journal of Mental Health*, 2(3), 244-248.
- Durak, A., & Yılmaz, F. G. K. (2019). Artırılmış gerçekliğin eğitsel uygulamaları üzerine ortaokul öğrencilerinin görüşleri. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19(2), 468-481.
- Erdem, H., Türen, U., & Kalkın, G. (2017). Mobil telefon yoksunluğu korkusu (nomofobi) yayılımı: Türkiye’den üniversite öğrencileri ve kamu çalışanları örnekleme. *Bilişim Teknolojileri Dergisi*, 10(1), 1-12.
- Gangaiamaran, R., & Pasupathi, M. (2017). Review on use of mobile apps for language learning. *International Journal of Applied Engineering Research*, 12(21), 11242-11251.
- Giunta, A., Di Stefani, A., & Chimenti, S. (2011). Mobile phones: a role in teaching dermatology?. *Dermatology*, 222(1), 22.
- Günel, A., & Pekçetin, S. (2019). Üniversite öğrencilerinde akıllı telefon bağımlılığı ile servikal bölge-üst ekstremitte ağrısı arasındaki ilişki. *Sürekli Tıp Eğitimi Dergisi*, 28(2), 114-119.
- Haug, S., Castro, R. P., Kwon, M., Filler, A., Kowatsch, T., & Schaub, M. P. (2015). Smartphone use and smartphone addiction among young people in Switzerland. *Journal of Behavioral Addictions*, 4(4), 299–307.
- Huang, F., Teo, T., & Scherer, R. (2022). Investigating the antecedents of university students’ perceived ease of using the Internet for learning. *Interactive learning environments*, 30(6), 1060-1076.
- Huang, H. W., Wu, C. W., & Chen, N. S. (2012). The effectiveness of using procedural scaffoldings in a paper-plus-smartphone collaborative learning context. *Computers & Education*, 59(2), 250-259.
- Isha, S. K., & Sharma, S. (2018). A review on perception of usage-“WhatsApp”. *International Journal of Scientific Research in Computer Science, Engineering and Information Technology*, 3(1), 1382-1393.
- Kacatl, J., & Klímová, B. (2019). Use of smartphone applications in english language learning—A challenge for foreign language education. *Education Sciences*, 9(3), 179.
- Kaysi, F. (2016). Üniversite öğrencilerinin akıllı telefon kullanımlarının incelenmesi. In: Ger MA Eds: Yükseköğrenim Üzerine, İstanbul: İstanbul Aydın Üniversitesi Yayınları, 116-29.
- Kaysi, F., Aydemir, E., & Yavuz, M. (2021a). Üniversite öğrencilerinin akıllı telefon bağımlılığına yönelik görüşlerinin incelenmesi. *İstanbul Gelişim Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 8(1), 79-92.
- Kaysi, F., Yavuz, M., & Aydemir, E. (2021b). Investigation of university students smartphone usage levels and effects. *International Journal of Technology in Education and Science*, 5(3), 411–426.
- Kim, J. H., & Park, H. (2019). Effects of smartphone-based mobile learning in nursing education: A systematic review and meta-analysis. *Asian nursing research*, 13(1), 20-29.

- Kwon, M, Lee, J.Y., Won, W.Y., Park, J.W., Min, J.A., Hahn, C., Gu, X., Choi, J.H., & Kim, D. J. (2013) Development and validation of a smartphone addiction scale (SAS). *PloS one*, 8(2),1-7.
- Leung, L., & Liang, J. (2019). Psychological traits, addiction symptoms, and feature usage as predictors of problematic smartphone use among university students in China. *Substance abuse and addiction: Breakthroughs in research and practice* (ss. 321-341). IGI Global.
- Li, L., Niu, Z., Mei, S., & Griffiths, M. D. (2022). A network analysis approach to the relationship between fear of missing out (FoMO), smartphone addiction, and social networking site use among a sample of Chinese university students. *Computers in Human Behavior*, 128, 107086.
- Moreno, V., Cavazotte, F., & Alves, I. (2017). Explaining university students' effective use of e-learning platforms. *British Journal of Educational Technology*, 48(4), 995–1009.
- Nami, F. (2020). Educational smartphone apps for language learning in higher education: Students' choices and perceptions. *Australasian Journal of Educational Technology*, 36(4), 82-95.
- Nand, S., Pitafi, A. H., Kanwal, S., Pitafi, A., & Rasheed, M. I. (2020). Understanding the academic learning of university students using smartphone: Evidence from Pakistan. *Journal of Public Affairs*, 20(1), e1976.
- Patton M. Q. (2002). *Qualitative Research and Evaluation Methods*. 3rd ed. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Patton, M. Q. (1987). *How to use qualitative methods in evaluation* (No. 4). London: Sage Publications.
- Reese Bomhold, C. (2013). Educational use of smart phone technology: A survey of mobile phone application use by undergraduate university students. *Program*, 47(4), 424-436.
- Sargeant, J. (2012). Qualitative research part II: Participants, analysis, and quality assurance. *Journal of graduate medical education*, 4(1), 1-3.
- Seidman, I. (1998). *Interviewing as qualitative research: A guide for researchers in education and the social sciences*. New York: Teachers College, Columbia University.
- Strandell-Laine, C., Stolt, M., Leino-Kilpi, H., & Saarikoski, M. (2015). Use of mobile devices in nursing student–nurse teacher cooperation during the clinical practicum: An integrative review. *Nurse education today*, 35(3), 493-499.
- Sunday, O. J., Adesope, O. O., & Maarhuis, P. L. (2021). The effects of smartphone addiction on learning: A meta-analysis. *Computers in Human Behavior Reports*, 4, 100114.
- Taşkıran, A. (2017). Dijital çağda yükseköğretim. *Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 3(1), 96-109.
- Upadhyaya, P., & Acharya, V. (2020). Impact of technostress on academic the productivity of university students. *Education & Information Technologies*. <https://doi.org/10.1007/s10639-020-10319-9>
- Uzgören E, Şengür M, & Yiğit Ü. (2013). Üniversite öğrencilerinin cep telefonu talebinde israfa yönelik davranışlarının analizi-Dumlupınar Üniversitesi öğrencilerine yönelik bir uygulama. *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 18(1), 29-44.
- Vanden Abeele, M. M. (2016). Mobile lifestyles: Conceptualizing heterogeneity in mobile youth culture. *New Media & Society*, 18(6), 908-926. <https://doi.org/10.1177/1461444814551349>
- Yaman, M., & Çakır, E. (2018). Dijitalleşen dünyada akıllı afet ve acil durum uygulamaları. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 7(2), 1124-1138.
- Yao, N., & Wang, Q. (2022). Technostress from Smartphone Use and Its Impact on University Students' Sleep Quality and Academic Performance. *The Asia-Pacific Education Researcher*, 1-10.
- Zhang, X. (2021). Preparing first-year college students' academic transition: What is the value of complementary web-based learning? *Computers & Education*, 172, 104265. <https://doi.org/10.1016/j.compedu.2021.104265>.